

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA

Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Predlagatelj in kontaktna oseba:	Naslov in telefon (izbirno):	Datum:
		8.8.2025

Št. člena in odstavek	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
3. člen, točka 22 Ali nov dodaten člen	Kot vir onesnaževanja okolja s hrupom se dodajo tudi cerkveni zvonovi (lahko neposredno, najmanj pa posredno, z nekoliko širšo opredelitvijo »drugih virov hrupa«, v katere lahko vključimo tudi hrup, ki ga ustvarjajo cerkveni zvonovi)	Kot utemeljitev predloga vam bom predstavila kar konkretno problematiko, s katero se srečujemo državljani, ki prebivamo v vasi Hrašnje pri Kranju, pri čemer sem prepričana, da nismo izoliran primer. Gre namreč za nevzdržne razmere, ki močno vplivajo na kakovost življenja vaščanov in že povzročajo posledice na našem psihičnem in fizičnem zdravju, še zlasti tistih, ki živimo v neposredni bližini cerkve. Na naši mali podružnični cerkvi so namreč nameščeni kar 4 zvonovi, po katerih udarjajo izjemno močni kemblji, ki so togo vpeti na konstrukcijo. <u>Stanovanjske hiše in hlevi odprtega tipa se nahajajo le nekaj metrov stran od cerkve, hrup, ki ga cerkev proizvaia ob zvonjenju in odbijanju ure 24/7, pa dosega, (občasno pa celo presega) 90 decibelov, kar presega vse mejne vrednosti hrupa skladno z veljavnimi predpisi. Poleg naznanjanja ure vsakih 15 minut, tudi ponoči (torej 24 ur na dan) in odbijanja ure ob polni uri ter rednega zvonjenja, se ob vsakokratni smrti vaščana (pri čemer gre za vas s pretežno staro populacijo, smrti pa so pogoste) izvaia »obred«, ki ostale še žive vaščane spravlja v obup- zvoní se namreč 3x dan, neprekinjeno po 18 minut, z vsemi 4 zvonovi in s polno močjo, navedeno pa se izvaia 2 dni zapored. To je skoraj 60 minut neprekinjenega zvonjenja glasnosti cca. 90 decibelov, 2 dni zapored. K temu prištejete se redno</u>

<u>zvonjenje in odbijanje ure vsakih 15 minut in lahko si samo predstavljate kako nevzdržno postane vse skupaj.</u> Druženje in igra na vrtu, pikniki, obedovanje ali počitek na terasi, telefonski razgovori, branje, normalen pogovor ali delo na terasah je nemogoče, saj se niti 2 sogovornika, ki sedita na razdalji 1 metra, med seboj ne slišita. Glasnost je tako visoka, hrup pa tako intenziven, da dobesedno povzroča bolečine in zares visoko stopnjo iritacije. Hišni ljubljenci ob tem hrupu dobesedno bežijo in cvilijo od bolečine. V neposredni okolici cerkve (le nekaj metrov stran) je večstanovanjska hiša, ki je spomeniško zaščiten in lastnikom stanovanj ob obnovi ni bilo dovoljeno vgraditi več kot dvoslojnih oken, kar pomeni, da stanovalci te večstanovanjske hiše niti teoretično ne morejo in ne smejo sami ukreniti ničesar v zvezi z dodatno boljšo zvočno izolacijo. Hrup v posledici zvonjenja je v tej večstanovanjski hiši nevzdržen, stanovalci pa so obupani. Prav tako se v neposredni bližini cerkve nahajajo novogradnje z 18 cm izolacijo in troslojnimi okni, pa je kljub temu bivanje v teh hišah praktično nemogoče, saj kljub zaprtim oknom in vsem notranjim vratom, hrup vdira v hišo (skozi dimnik, prezračevalne sisteme, ...) in močno negativno vpliva na kakovost življenja. Stanje v starejših okoliških hišah s slabšo izolacijo in okni je še bistveno slabše. V hišah, ki se nahajajo v okolici cerkve, torej ne le da ni mogoče preživljati prostega časa ali karkoli delati pred hišo, na vrtu ali na terasi, temveč je močno zmanjšana kvaliteta bivanja in življenja nasploh tudi v samih hišah. Zaradi hrupnega zvonjenja namreč ni mogoče zbrano učenje otrok in študentov, intelektualno delo za računalnikom, celo gledanje televizije, prav tako je močno moteno tudi spanje, saj vsakih 15 minut odbije ura in te zbudi, kar ob priporočenih 8 urah spanca pomeni, da te cerkvena ura zbudi kar 32-krat v eni noči! Navedeno v praksi oz. na konkretnem primeru pomeni, da poleg odbijanja ure vsakih 15 minut, cerkvena ura npr. ob 23. uri udari najprej 4x, da naznani polno uro, nato pa še 11x da naznani uro 23. Ob 23ih torej cerkvena ura odbije skupno kar 15x! Ob 24ih pa odbije kar 16x! Spanje je v takšnih razmerah nemogoče, kljub zaprtim oknom. Tako zelo moten spanec brez dvoma vpliva na psihično in fizično zdravje vaščanov, saj so vsi nervozni, razdražljivi, na cesti so slabše zbrani, s čimer	
--	--

	sebe in tretje spravljajo v nevarnost, konstantno so utrjeni, na delu slabše produktivni, imunski sistem pa je močno oslavljen. Kot že poudarjeno, otroci se ne morejo zbrano učiti, starejši in oboleli ne morejo normalno počivati in v miru okrevati, kako zelo nevzdržna pa je situacija z duševno bolnimi, še zlasti npr. z avtiističnim otrokom, ki ga objestno nabijanje zvonov v neposredni bližini povsem iztiri, pa niti ni potrebno pojasnjevati. Življenje v neposredni bližini cerkve je za nas pekel. Najprej smo se po pomoč obrnili na Mestno občino Kranj, kjer so nas napotili na Inšpektorat za okolje in prostor OE Kranj. Inšpekcija v Kranju je zadevo odstopila Inšpekciji za okolje v Ljubljani, le-ta pa nam je odgovorila, da »Cerkveni zvonovi glede na veljavno Uredbo niso opredeljeni kot vir hrupa, zato IO nima pristojnosti nad nadzorom hrupa cerkvenih zvonov«. Napotili so nas naj se obrnemo na Nadškofijo in župnika, kar smo tudi storili, večkrat, a žal neuspešno. Nadškofija vztraja, da je problematiko dolžan rešiti župnik, župnik pa je za naše prošnje, pozive in stiske gluhi in izključno zaradi samovolje ne želi niti izklopiti nočnega odbijanja ure (ki v resnici ne služi nikomur in nima nikakršne zveze z vero), niti ne želi stišati ali skrajšati zvonjenja. Odnos cerkve je ponižujoč in žaljiv, njihovo sklicevanje na Uredbo, ki zvonov ne opredeljuje kot vir hrupa in njihovo poudarjanje, da jim zato nihče, niti država, nič ne more, pa je skrajno nemoralno in zavržno, a žal resnično. Ker hrup, ki ga proizvajajo cerkveni zvonovi, ni zakonsko reguliran, niti v Uredbi ni izrecno opredeljen kot vir hrupa, ga ni mogoče meriti in nadzirati, kot tudi ne kakorkoli ukrepati zoper cerkvene predstavnike, ki so gluhi za prošnje vaščanov, naj se zvonjenje stiša in skrajša, bitje cerkvene ure pa vsaj ponoči ugasne. Državljeni smo torej nemočni, pri čemer objestno obnašanje posameznih cerkvenih predstavnikov uničuje naše zdravje in močno posega v kakovost našega življenja ter okolja v katerem živimo.
--	---

	Zaradi dejstva, da cerkvenih zvonov ni mogoče obravnavati kot vir hrupa, smo državljani dejansko prepuščeni samovolji posameznih cerkvenih predstavnikov, ki se po mili volji lahko izživljajo nad okoliškimi prebivalci, pri tem pa jih nihče nič ne more. Ustava Republike Slovenije (URS), ki je v hierarhiji pravnih aktov najvišji pravni akt v državi, v 11. členu določa: "V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmatno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebnostno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki." 72. člen URS svojim državljanom izrecno priznava pravico do zdravega življenjskega okolja, in sicer določa: "Vsakdo ima v skladu z zakonom pravico do zdravega življenjskega okolja. Država skrbi za zdravo življenjsko okolje. V ta namen zakon določa pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti. Zakon določa, ob katerih pogojih in v kakšnem obsegu je povzročitelj škode v življenjskem okolju dolžan poravnati škodo." Dalje Zakon o varstvu okolja (Ur. List RS 44/2022, v nadaljevanju: ZVO-2) v 3. členu določa, da je poseg v okolje »vsako človekovo ravnanje ali opustitev ravnanja, ki lahko vpliva na okolje tako, da škoduje človekovemu zdravju, počutju in kakovosti njegovega življenja ter preživetju, zdravju in počutju drugih organizmov, in se nanaša zlasti na onesnaževanje okolja, emisije v okolje (op. kamor sodi hrup!), rabo naravnih dobrin, povzročanje tveganja za okolje, med drugim z gradnjo in uporabo objektov, opravljanjem proizvodnih in drugih dejavnosti, dajanje proizvodov na trg in njihovo potrošnjo ter ravnanjem z odpadki«. Kot emisija pa je v istem členu opredeljeno »neposredno ali posredno izpuščanje ali oddajanje snovi v tekočem, plinastem ali trdnem stanju ali	
--	---	--

	energije (hrup, vibracije, sevanje, toplota in svetloba) ali organizmov ali mikroorganizmov iz posameznega vira ali razpršenih virov v okolje. « 11. člen ZVO-2 izrecno določa, da "mora povzročitelj obremenitve izvesti vse ukrepe, predpisane za preprečevanje in zmanjšanje obremenjevanja okolja, ter je odgovoren za odpravo vira čezmernega obremenjevanja okolja in njegovih posledic. Povzročitelj obremenitve je odgovoren za preprečevanje in sanacijo okoljske škode". 18. člen ZVO-2 pa v 1. odstavku določa, da »mora povzročitelj obremenitve izvesti ukrepe, potrebne za preprečevanje in zmanjšanje onesnaževanja, tako da emisije v okolje pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti emisij.« Že na podlagi zgoraj citiranih določil Ustave in ZVO-2, ki sta oba po hierarhiji pravnih aktov nadrejena Uredbi, je država dolžna dopolniti Uredbo na način, da svoje državljane zaščiti tudi pred prekomernim hrupom, ki ga proizvajajo cerkveni zvonovi.